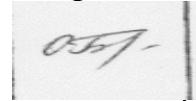

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

Затверджено кафедрою
«28» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри
Бабак О.І.

кафедра всесвітньої історії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НОВА ІСТОРІЯ АЗІЇ ТА АФРИКИ

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Галузь знань: 01 «Освіта/ Педагогіка»

Спеціальність: 014 «Середня освіта (Географія)»

Предметні спеціальності: 014.07 «Середня освіта (Географія)»

014.03 «Середня освіта (Історія)»

Факультет історії та права

Робоча програма з курсу «Нова історія Азії та Африки» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

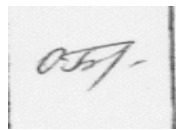
Розробник: кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії Ковальков Олександр Леонідович

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії України та всесвітньої історії Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Протокол від «28 » серпня 2020 року № 1

Завідувач

кафедри всесвітньої історії

Бабак О.І.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчального курсу
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: 3,5</p> <p>Загальна кількість годин: 105</p> <p>Тижневих годин: 3</p>	<p><i>Галузь знань:</i> 01 «Освіта/Педагогіка»</p> <p><i>Спеціальність:</i> 014 «Середня освіта (Географія)»</p> <p><i>Предметна спеціалізація:</i> 014.07 «Середня освіта (Географія)» 014.03 «Середня освіта (Історія)»</p> <p><i>Рівень вищої освіти:</i> перший (бакалаврський)</p>	<p><i>Форма навчання:</i> денна</p> <p><i>Тип дисципліни:</i> обов'язкова (цикл фахової підготовки)</p> <p><i>Лекції:</i> 22 годин</p> <p><i>Семінарські заняття:</i> 30 години</p> <p>Самостійна робота: 53 годин</p> <p>Форма контролю: 5 семестр екзамен</p>

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ КУРСУ

В Україні визначено нові пріоритети розвитку професійної педагогічної освіти, серед яких, у першу чергу, слід назвати спрямованість до входження в найближчій перспективі до Європейського освітнього простору. Основою для підготовки педагога нового покоління має стати законодавчо-нормативна база. Правові відносини у сфері вищої освіти регулюються Державною національною програмою “Освіта” (Україна XXI століття), Національною доктриною розвитку освіти в XXI ст. та Законами України “Про освіту”, “Про вищу освіту”. Крім того, реформування системи педагогічної освіти передбачає вдосконалення стратегії підготовки майбутнього вчителя історії у середній школи.

У фаховій підготовці вчителя середньої школи вагоме місце відводиться навчанню історії.

У зв'язку з переходом на ступеневу систему освіти відповідно до Галузевого стандарту навчальний курс “Нова історія Азії та Африки” планується у процесі підготовки фахівців-вчителів історії освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр”.

Навчальний курс належить до циклу гуманітарних історичних дисциплін. Ознайомлення студентів з цим курсом має розпочинатися після того, як вони набули знань, пов'язаних з історією стародавнього світу та середньовіччя.

Мета курсу – вивчення студентами історії Азії та Африки у XVI – початку XX ст., закономірностей розвитку політичної системи, суспільства, матеріальної та духовної культури регіону. Сформувані знання про багатовікову і багату історію народів Азії та Африки, яка з перспективи європейців часто недооцінюється і позбавляється уваги. Виховати толерантне ставлення до багатонаціонального, багатомовного і поліконфесійного навколишнього світу.

Основні завдання курсу:

- розкрити сутність епохи постсередньовіччя для суспільств та країн Азії і Африки;
- на прикладі історії основних країн Азії та Африки простежити особливий шлях розвитку цього регіону в перспективі світового історичного виміру;
- розкрити причини занепаду традиційних країн Сходу у XVI – початку XX ст. та їх поступової колонізації європейцями;
- ознайомити студентів із багатством культурного спадку цього найбільш заселеного регіону земної кулі.

Студенти повинні знати:

- закономірності історичного розвитку регіону та окремих країн Азії та Африки у XVI – початку XX ст.;
- специфічні особливості розвитку окремих цивілізацій традиційного Сходу у цей історичний час;
- особливості функціонування державної влади у країнах Азії та Африки, сутність деспотизму та його відмінність від моделі державної влади країн Європи;
- особливості функціонування постсередньовічного суспільства країн Азії та Африки в порівнянні з християнською Європою;

- як відбувалося поступове поневолення країн регіону європейськими великими державами (Іспанією, Португалією, Нідерландами, Великобританією, Францією, Нідерландами, Німеччиною, Бельгією, Росією);
- становлення та розвиток першої великої держави Сходу – Японії, особливість “японських реформ” та їх уроки для історії;
- в яких умовах формувалися перші форми антиколоніальних та національно-визвольних рухів, їх еволюцію та трансформацію.

Студенти повинні вміти:

- визначати особливості історичного розвитку країн Азії та Африки на фоні всесвітньої історії;
- розрізняти тенденції історичного розвитку країн окремих культурно-історичних регіонів: Японія, Китай, Індокитай, Індія, Північна Африка та Близький Схід, Чорна Африка.
- працювати з додатковою літературою та джерелами, у тому числі з тими, які знаходяться в мережі Інтернет.

СФОРМОВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв’язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері історії у процесі навчання або професійної діяльності, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук характеризується комплексністю і невизначеністю умов та вимог.

Загальні компетентності:

ЗК9 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові компетентності:

ФК8 – здатність проектувати і складати різноманітні тематичні карти, аналізувати інформацію за географічними та історичними картами, атласами та іншими картографічними творами, використовувати ГІС-технології в обсязі, необхідному для роботи вчителя географії, історії та вирішення задач, пов’язаних із просторово-розподіленою інформацією в середовищі ГІС.

ФК14 - здатність орієнтуватися в історичному часі, застосовувати періодизацію як спосіб пізнання історичного процесу, доцільно використовувати категоріально-понятійний апарат і хронологію історичної науки.

ФК15 - здатність ефективно й грамотно працювати з різними джерелами історичної інформації, будувати усні й письмові висловлення щодо історичних фактів, історичних постатей та історичної теорії.

ФК17 - здатність застосовувати пошук, аналіз та розуміння архівних матеріалів, дискутувати про минуле в політичному й культурному аспектах.

Програмні результати навчання:

ПРН8 - *знає та розуміє* історичну термінологію й наукову періодизацію історичних процесів; основні концепції, теорії та етапи розвитку історичної науки.

ПРН10 - *знає та розуміє* історичні особливості розвитку регіонів України, реалізовує краєзнавчий підхід на уроках географії та історії, у позакласній та

позашкільній роботі з учнівською молоддю.

ПРН13 – *встановлює* закономірності територіальної організації суспільного виробництва та населення, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах, в Україні та її регіонах; пояснює та аналізує суспільні явища, процеси й тенденції у державі та світі, концепцію сталого розвитку людства;

ПРН20 - Уміє використовувати новітні методологічні підходи у навчальній та професійній діяльності: цивілізаційний, аксіологічний, культурологічний, антропологічний, багатофакторний;

ПРН21 - Уміє орієнтуватися в науковій періодизації, порівнювати історичні процеси вітчизняної та всесвітньої історії, виявляти тенденції міжнародних відносин, пов'язані з геополітичними чинниками; працювати з джерелами інформації, інтегрувати їх зміст, визнавати й сприймати різноманітність критичного аналізу і оцінок історичних джерел;

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Кількість годин, відведена на:		
	Лекції	Семінари	Сам ост. роботу
Розділ 1. Теоретичні проблеми Нова історії країн Азії та Африки			
1. Вступ до курсу “Історія країн Азії і Африки в новий час”	2		
2. Загальна характеристика традиційних цивілізацій Сходу	2		
3. Виникнення та розвиток колоніальної системи.		4	
4. Територіально-колоніальний розподіл світу на кінець нового часу			6
Всього за I розділ	4	4	6
Розділ 2. Східно-Азійський регіон (Китай, Японія, Корея, Монголія)			
1. Японія в новий час	4		
2. Китай у новий час	4		
3. Корея у новий час		4	
4. Монголія новий час		4	
5. Тибет у новий час			4
Всього за II розділ	8	8	4
Розділ 3. Країни Південно-Східної Азії у новий час (В'єтнам, Камбоджа, Лаос, Сіам, Бірма, Малайзія)			
1. Індія у новий час.	4		
2. Цейлон (Шрі-Ланка) у новий час.			4
3. Непал у новий час			4
4. М'янма (Бірма) у новий час			4
5. Індонезія у новий час		2	
6. Філіппіни у новий час		2	
7. Сіам у новий час		2	
8. Країни Індокитаю в міжвоєнний період (В'єтнам, Камбоджа, Лаос)			6
Всього за III розділ	4	6	18
Розділ 4. Північна Африка і Західна Азія (Ісламська цивілізація)			
1. Арабські країни Північної Африки у новий час			5

2. Афганістан у новий час.	2		
3. Османська імперія у новий час		6	
4. Персія у новий час		4	
5. Країни арабського Сходу (Машрік) у новий час			5
6. Судан у новий час			4
Всього за IV розділ	2	10	14
Розділ 5. Тропічна і Південна Африка у новий час.			
1. Африка на Південь від Сахари	2		
2. Південна Африка у XVI- на початку XX ст.		2	
3. Ефіопія у новий час			4
4. Ліберія у XIX – на початку XX ст.			4
5. Мадагаскар у новий час			3
Всього за V розділ	2	2	11
ВСЬОГО	22	30	53

4. ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙ

Тема 1. Вступ до курсу “Історія країн Азії і Африки в новий час”

(2 години)

1. Поняття “Сходу”, зміст і проблеми періодизації курсу; історико-географічні та хронологічні рамки нової історії Сходу. Співвідношення цивілізаційних і формаційних чинників.
2. Суспільно-політичний, соціально-економічний та ідеологічний устрій народів Сходу на початок нової історії.
3. Схід у західній історико-філософській думці XVII – поч.. XXI ст.
 - а) Китай і Індія в західній думці XVII – XVIII ст.;
 - б) східні суспільства в концепціях Г.В. Гегеля і К. Маркса;
 - в) вивчення східних суспільств в історичній і філософській думці новітнього часу.
4. Проблема “відставання Сходу” від Заходу.

Тема 2. Загальна характеристика традиційних цивілізацій Сходу

(2 години)

1. Загальна характеристика конфуціанської цивілізації.
2. Загальна характеристика індо-буддійської цивілізації.
3. Загальна характеристика ісламської цивілізації.

Тема 3. Японія у новий час

(4 години)

1. Загальна характеристика Японії на початок нового часу. Централізація Японії.
2. Соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток сьогунату Токугава у XVII ст.
3. Криза сьогунату XVIII – I половини XIX ст. Відкриття Японії.
4. Революція та реформи Мейдзі: передумови, хід, значення. Історіографія проблеми.
5. Японія у останній третині XIX – на початку XX ст.
6. Японія в роки Першої світової війни.

Тема 4. Китай у новий час.

(Лекція – 4 годин)

1. Загальна характеристика Китаю на початок нового часу.
2. Соціально-економічний та суспільно-політичний устрій Циньської імперії в другій половині XVII – XVIII ст.
3. Кризові явища I половини XIX ст. Перша “Опіумна війна” та її наслідки.
4. Тайпінське повстання: передумови, хід, значення. Історіографія проблеми.
5. Друга “Опіумна війна” та її наслідки.
6. Розгром Тайпін Тяньго. Китай в останній третині XIX ст.
7. Революція 1911 – 1913 рр.: передумови, хід, значення. Історіографія проблеми.
8. Міжнародне становище Китаю в роки Першої світової війни.

Тема 5. Індія у новий час

(4 години)

1. Загальна характеристика Індії на початок нового часу.
2. Криза і розпад імперії Великих Моголів.
3. Перетворення Індії в англійську колонію. Соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток колонії Індія в кінці XVIII – I половині XIX ст.
4. Велике національне повстання 1857 – 1859 рр. та його наслідки.
5. Індія в останній третині XIX – на початку XX ст. Визвольний рух початку XX ст.
6. Індія в роки I Світової війни.

Тема 6. Афганістан у новий час.

(Лекція – 2 години)

1. Афганістан на початок нового часу. Створення та розпад держави Дуррані.
2. Англійське проникнення в Афганістан. Англо-афганські війни та їх наслідки.
3. Соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток Афганістану в кінці XIX – на початку XX ст.

Тема 7. Африка на південь від Сахари

(Лекція – 2 години)

1. Загальна характеристика Африки на південь від Сахари на початок Нового часу.
2. Європейське проникнення в Тропічну Африку та початок епохи работоргівлі.
3. Колоніальні загарбання та колоніальний розподіл Африки. Система колоніального управління.

5. ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1: Виникнення та розвиток колоніальної системи

(4 години)

1. Методологія проблеми виникнення та розвитку імперських утворень:
 - а) передумови виникнення імперських утворень;
 - б) суттєві ознаки імперії; класифікація імперій; колоніальна система як окремий тип імперій;
 - в) проблема еволюції та причин розпаду імперських утворень і колоніальних імперій зокрема в історіографії.
2. Еволюція колоніальної системи протягом XVI–XIX ст.:
 - а) порівняльна характеристика країн Сходу і Заходу на початок колоніального проникнення;
 - б) послідовність і особливості утворення основних колоніальних імперій;
 - в) форми колоніальної залежності та експлуатації.
3. Територіально-політичний розподіл світу на кінець Нового часу.

Тема 2. Корея у новий час

(4 години)

1. Загальна характеристика держави Чосон на початок нового часу.
2. Зовнішньополітичне становище Кореї у кінці XVI – I пол. XVII ст.:
 - а) японське вторгнення 1592–98 рр. та його наслідки для Кореї;
 - б) маньчжурське проникнення і його вплив на внутрішньо- та зовнішньополітичне становище Кореї.
3. Соціально-економічний і суспільно-політичний розвиток Кореї у другій пол. XVII – першій пол. XIX ст.:
 - а) політична, станова і релігійна система;
 - б) аграрні відносини;
 - в) корейське ремесло і торгівля.
4. Корея в другій пол. XIX – на поч. XX ст.:
 - а) іноземне проникнення в Корею та його наслідки;
 - б) реформаторський рух 1890-х рр. і його значення;
 - в) етапи японського проникнення в Корею та перетворення її на колонію.

Тема 3. Монголія у новий час

(4 години)

1. Загальна характеристика Монголії XVI – XIX ст.:
 - а) особливості економічного розвитку: вплив природно-географічного чинника;
 - б) внутрішньо-та зовнішньополітичний розвиток Монголії XVI – I половини XIX ст.; політика Цинів у Монголії;
 - в) ламаїзм: роль і місце ламаїстської церкви в історії Монголії.
2. Зовнішня Монголія в останній третині XIX ст.:
 - а) зміна політики Китаю та великих держав щодо Монголії в останній третині XIX ст.;

- б) суспільно-політичний розвиток Монголії в останній третині XIX ст.;
 - в) дугуйланський рух: зміст і особливості.
3. Утворення монгольської централізованої держави:
 - а) ліквідація залежності від маньчжурської династії: послідовність і особливості;
 - б) державно-адміністративний устрій монгольської теократичної монархії.
 4. Монголія в системі міжнародних відносин напередодні та в роки I світової війни.

Тема 4. Країни Південно-Східної Азії у новий час (6 годин)

Заняття №1. Індонезія у новий час (2 години)

1. Загальна характеристика Індонезії на початок нового часу. Португальське і голландське проникнення у XVII ст. та його наслідки.
2. Підкорення Індонезії Нідерландами. Зміст і особливості голландської колоніальної політики у XVIII ст.
3. Англійсько-голландське суперництво кінця XVIII ст. і захоплення Індонезії на поч. XIX ст. Особливості англійської колоніальної політики.
4. Голландська колоніальна система і колоніальна політика після відновлення влади Нідерландів:
 - а) англо-голландські домовленості щодо Індонезії;
 - б) еволюція голландської колоніальної політики у XIX – на поч. XX ст.;
 - в) зародження національної свідомості у кінці XIX – на початку XX ст. Поява перших організацій.

Заняття №2. Філіппіни у новий час (2 години)

1. Загальна характеристика Філіппін на початок нового часу. Іспанське підкорення островів у XVI ст.
2. Іспанська колоніальна система і колоніальна політика у XVII – I пол. XIX ст.:
 - а) політична, адміністративна і станова система колонії;
 - б) соціально-економічний розвиток Філіппін.
3. Визвольний рух останньої третини XIX ст.:
 - а) зовнішньо- та внутрішньополітичні передумови визвольного руху;
 - б) створення національно-патріотичних організацій і формування ідеології національного визволення. Хосе Рісаль.
 - в) антиколоніальні повстання 1890-х років і створення національного уряду.
4. Американське проникнення у Філіппіни:
 - а) іспано-американська війна і договір 1899р.;
 - б) колоніальна політика США щодо Філіппін у кінці XIX – на поч. XX ст.
 - в) політичний розвиток Філіппін на поч. XX ст. та в роки I світової війни.

Заняття №3. Сіам у новий час (2 години)

1. Загальна характеристика держави Аютія на початок нового часу.

2. Зовнішньополітичні впливи XVII – XVIII ст. та їх наслідки:
 - а) європейське проникнення XVII ст. та його результати;
 - б) бірманська навала XVIII ст. та відновлення сіамської державності.
3. Таїланд у XIX ст.:
 - а) соціально-економічний розвиток у I пол. XIX ст. Відкриття Сіаму;
 - б) реформи II пол. XIX ст. та їх наслідки;
 - в) зовнішньополітичний розвиток кінця XIX – початку XX ст. Поділ Сіаму на сфери впливу.

Тема 5. Османська імперія у новий час

(6 годин)

Заняття № 1. Османська імперія у XVI – XVIII ст. (2 години)

1. Загальна характеристика Османської імперії на початок нового часу:
 - а) політичний, військовий та релігійний устрій імперії;
 - б) соціальна структура Імперії Османа;
 - в) військово-ленна система та її роль в Османській імперії.
2. Причини і прояви кризи Османської імперії у кінці XVII–XVIII ст.:
 - а) зміни в аграрних відносинах та їх вплив на військово-ленну систему;
 - б) турецькі ремесло і торгівля. Послідовність і наслідки встановлення капітуляційного режиму;
 - в) “Східне питання” у XVIII ст.: зміст і вплив на внутрішній розвиток.

Заняття № 2. “Століття реформ” в Османській імперії (2 години)

1. Реформи “Нізам-і-джедід” кінця XVIII – початку XIX ст. Ліквідація яничарського корпусу;
2. Причини, зміст і наслідки реформ 1830-х рр. Ліквідація військово-ленної системи;
3. Перший (1839–50) та другий (1856–70) періоди танзімату: зміст і значення реформ.
4. Ліберально-конституційний рух 1860–70-х рр. Конституція 1876 р.

Заняття № 3. Османська імперія в кінці XIX – на поч. XX ст.

(2 години)

1. Османська імперія в роки “зулюму”:
 - а) суспільно-політична ситуація в країні;
 - б) перетворення імперії у напівколонію: особливості і наслідки;
 - в) загострення Східного питання в останній третині XIX – на початку XX ст. і його вплив на імперію.
2. Молодотурецька революція 1908–09 рр.:
 - а) виникнення і діяльність організації молодотурок;
 - б) основні події революції. Історіографія проблеми.
3. Османська імперія напередодні та в роки Першої світової війни.

Тема 6. Персія у новий час (4 години)

Заняття № 1. Персія у XVI – I пол. XIX ст. (2 години)

1. Загальна характеристика Персії у XVI – XVIII ст.:
 - а) політичний та релігійний устрій імперії: Сефевіди, Зенди, Каджари;
 - б) еволюція аграрних відносин протягом XVI – XVIII ст.;
 - в) перські ремесло та торгівля. Наслідки європейського проникнення.
2. Бабідські повстання середини XIX ст.:
 - а) виникнення бабідського вчення;
 - б) соціально-економічні та воєнно-політичні заходи бабідів у основних центрах повстання;
 - в) причини поразки, характер та історичне значення повстань;
 - г) історіографія проблеми.
3. Реформи Аміра-Нізама: зміст та значення.

Заняття № 2: Революція 1905 – 1911 рр. у Персії (2 години)

1. Передумови революції:
 - а) розвиток елементів капіталізму в економіці. Суспільно-політичні та ідеологічні наслідки розвитку капіталізму;
 - б) перетворення Персії у напівколонію та наслідки цього процесу;
 - в) політична ситуація в Персії на початок XX ст.
2. Основні події революції:
 - а) перший (Конституційний) період революції (1905 – 1906 рр.);
 - б) зміст і особливості другого етапу революції (1907 – червень 1908 рр.);
 - в) основні події завершального етапу революції;
 - г) підсумки та значення революції; історіографія проблеми.
3. Персія напередодні та в роки Першої світової війни.

Тема 7. Південна Африка у XVI – на початку XX ст. (2 години)

1. Загальна характеристика Південної Африки на початок нового часу. Європейське проникнення в Південну Африку в XVI – I пол. XIX ст.: послідовність, форми, особливості.
2. Англо-бурське протистояння в Південній Африці:
 - а) утворення бурських держав та їх характеристика; англійські колонії та їх особливості;
 - б) англо-бурські війни останньої третини XIX ст. та їх наслідки.
3. Англо-бурська війна 1899–1902 рр. та її результати.
4. Південна Африка в 1902–18 рр.:
 - а) суспільно-політичний розвиток та соціально-економічна ситуація в Південній Африці у складі Британської колоніальної імперії;
 - б) проголошення ПАС. Становлення расистської держави;
 - в) утворення неєвропейських політичних організацій; АНК та його програма.

г) ПАС в роки Першої світової війни.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

(завдання для самостійного опрацювання частини програмового матеріалу навчальної дисципліни)

Тема 1. Територіально-колоніальний розподіл світу на кінець нового часу (робота з контурною картою)

За допомогою історичного атласу для 10 класу на контурній карті світу (з всесвітньої історії для 10 чи 11 класу, географії для 11 класу) студенти мають відобразити територіально-політичний розподіл світу станом на 1914 р. бажано при цьому використовувати олівці чи фломастери різних кольорів.

Тема 2. Тибет у новий час

1. Тибет на початку нового часу. Ламаїзм і його роль в історії Тибету.
2. Тибет і Цинський Китай: механізми підпорядкування.
3. Тибет і “Велика гра”. Невизнаний суверенітет.

Тема 3. Цейлон у новий час

1. Загальна характеристика Цейлону на кінець XV – початок XVI ст. Португальське і голландське проникнення та його значення.
2. Кандійська держава у XVII – XVIII ст.:
 - а) суспільно-політичний та адміністративний устрій;
 - б) особливості економічного розвитку.
3. Голландська колоніальна політика щодо підконтрольних територій Цейлону у сер. XVII – XVIII ст.
4. Англійське завоювання Цейлону:
 - а) англійське завоювання і формування системи англійського колоніального управління;
 - б) колоніальні реформи 30–40-х рр. XIX ст. Зміни етносоціальної і економічної структури Цейлону у II пол. XIX ст.

Тема 4. Непал у новий час

1. Непал на початку нового часу. Внутрішня політика правителів династії Малла.
2. Непал у II половині XVIII – XIX ст. Англійське проникнення до Непалу.
3. Непал за правління дому Рана.

Тема 5. Бірма у новий час

1. Бірма на початку нового часу. Бірmano-сіамські війни та їх наслідки.
2. Бірма у XVII – XVIII ст. Бірма і європейські держави.
3. Етапи і методи британського проникнення в Бірму.
4. Бірма у складі Британської імперії.

Тема 6. Індокитай (В'єтнам, Камбоджа, Лаос) у новий час

1. Загальна характеристика Індокитаю на початок нового часу. Дайв'єт, Камбоджа, Лаос.
2. В'єтнам у XVI – I половині XIX ст. Китайсько-в'єтнамські взаємини.
3. Камбоджа у XVI – I половині XIX ст. Внутрішня і зовнішня політика Камбоджі.
4. Лаос у XVI – I половині XIX ст.
5. Етапи французького проникнення і Індокитай. Створення Французького Індокитаю: адміністративно-територіальний устрій, економічна та соціальна політика.

Тема 7. Арабські країни Північної Африки у новий час.

1. Арабські країни на початок Нового часу. Період османського панування.
2. Єгипет у XIX – на поч. XX ст. Європейське проникнення та його наслідки.
3. Європейська експансія в країни Магрибу та її наслідки.

Тема 8. Країни арабського Сходу (Машрік) у новий час

1. Загальна характеристика країн Машріку на початок нового часу. Османське і європейське проникнення.
2. Риси османської присутності на арабському Близькому Сході у XVI – XIX ст. Політика імперських держав.
3. Велика Британія і султанати Перської затоки: механізми підпорядкування.
4. Аравійський півострів у новий час. Ваххабізм.
5. Близькосхідна карта в політиці великих держав напередодні та в роки Першої світової війни.

Тема 9 Судан у новий час

1. Загальна характеристика Судану в XVI – XVIII ст.
2. Судан під владою Єгипту.
3. Англійське проникнення в Судан. Становлення держави Махді.
4. Судан в умовах англо-єгипетського кондомініуму.

Тема 10. Ефіопія у новий час.

1. Загальна характеристика Ефіопії на початку нового часу. Внутрішньополітичні виклики XVI – XVII ст.
2. Ефіопія у XVIII – першій половині XIX ст. Об'єднання країни.
3. Ефіопія у II половині XIX – на поч. XX ст.:
 - а) внутрішня політика Теодроса II та Менеліка II;
 - б) італійська експансія в Ефіопію та її наслідки;
 - в) Ефіопія і західні держави напередодні та в роки Першої світової війни.

Тема 11. Ліберія у XIX – на початку XX ст.

1. Американо-ліберійці: створення колонії “вільних кольорових людей”.
2. Створення Ліберії. Ліберія у XIX – на початку XX ст.
3. Ліберія в роки Першої світової війни.

Тема 12. Мадагаскар у новий час.

1. Мадагаскар на початку нового часу.
2. Форми і методи європейського проникнення на Мадагаскар у XVI – XVIII ст.
3. Суспільно-політичний та соціально-економічний устрій держави Імеріна. Радана I.
4. Французька експансія на Мадагаскар. Мадагаскар під владою Франції.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Не передбачено

8. МЕТОДИ І ФОРМИ НАВЧАННЯ

Основними формами навчальної роботи є лекції, семінари, консультації, самостійна робота студентів під керівництвом викладача. Поточний контроль засвоєння фактичного матеріалу здійснюється за допомогою індивідуальних бесід із студентами, контрольних робіт і рефератів з найважливіших питань курсу.

Лекційний курс будується за регіонально-країнознавчим принципом. Причому розглядаються країни або райони Сходу, які найбільш яскраво представляють особливості китайсько-конфуціанської, індо-буддійської, арабомусульманської цивілізацій в їх конкретному прояві і взаємозв'язку із Заходом. Лекції не дублюють підручники, навчальні посібники, а висвітлюють, головним чином, проблеми або відсутні в навчальній літературі, або дискусійного характеру. Тому для усвідомленого сприйняття лекційного курсу студентам рекомендується заздалегідь ознайомитися по підручнику або навчальному посібнику з тією або іншою темою. В процесі викладання історії країн Азії і Африки в новий час студенти отримують можливість ознайомитися з різними концепціями і методологічними підходами, включаючи точку зору викладача, і самим зробити вибір між ними.

Самостійна робота студентів складається з підготовки перш за все до практичних занять, які в основному присвячені найважливішим суспільно-політичним теоріям і рухам в період новітньої історії Сходу. Також окремі теми винесені на самостійне опрацювання. Студенти самостійно готують одне ІНДЗ.

Більш глибоке вивчення курсу пов'язане із необхідністю звернення студентів до новітніх публікацій в науковій періодиці. Наявна література і джерела, у тому числі і видані останніми роками, дозволяють забезпечити засвоєння студентами найважливіших проблем курсу протягом семестру.

Основні форми освітнього процесу при вивченні дисципліни «Нова історія Азії та Африки»:

1) навчальні заняття; 2) самостійна робота студентів; 3) робота в науковій бібліотеці ЦДПУ ім. В. Винниченка та мережі Інтернет; 4) контрольні заходи.

Види навчальної роботи студентів: 1) лекція з використанням структурно-логічних схем та наочних матеріалів; 2) семінарське заняття; 3) консультація; 4) екзамен.

У процесі вивчення дисципліни застосовуються наступні **методи навчання:**

За типом пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; проблемного викладу; дослідницький; відповідно до логіки пізнання: аналітичний; індуктивний; дедуктивний;

За основними етапами процесу: формування знань; формування умінь і навичок; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірка;

За системним підходом: стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль.

За джерелами знань: словесні – розповідь, пояснення, лекція; наочні – демонстрація, ілюстрація.

За рівнем самостійної розумової діяльності: проблемний; частково-пошуковий; дослідницький; метод проблемного викладання.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Контроль за засвоєнням студентами навчального матеріалу здійснюється у вигляді поточного та модульного контролю.

Поточний контроль здійснюється під час семінарських занять. Студент у межах розгляду тематики змістового модуля отримує бали (від 2 до 5) за виступи, участь в обговоренні, доповнення, підготовку реферативного повідомлення. У випадку, якщо студент пропустив заняття, або ж не отримав балів за тему, він має можливість відпрацювати (доздати) матеріал під час консультації. За підсумками роботи на семінарських заняттях студент може отримати від 2 до 5 балів за кожен модуль.

Оцінку *"відмінно"* (5 балів) студент отримує за:

- глибокі та системні знання історичних подій, явищ, лідерів;
- уміння самостійно набувати знання, визначати тенденції та протиріччя історичних процесів;
- представлення власних неординарних суджень щодо історичних процесів та явищ;
- застосування вивченого матеріалу для винесення аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, дискусії, круглі столи);
- користування широким арсеналом засобів доказу своєї думки; вирішення складних проблемних завдань;
- вміння логічно і творчо викласти матеріал в усній та письмовій формі.

Оцінка *"добре"* (4 бали) виставляється, коли:

- студент вільно оперує вивченим матеріалом;
- має достатньо повні знання, вільно використовує навчальний матеріал у стандартних ситуаціях;
- правильно відтворює логіку історичних подій, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними;
- досконало володіє історичною та політичною картою;
- здатен опрацювати матеріал самостійно;
- користується додатковими джерелами історичної інформації.

Оцінка *"задовільно"* (3 бали) виставляється в разі, якщо:

- студент знає більше половини навчального матеріалу, здатен відтворити його з помилками та неточностями;
- орієнтується в хронології;
- підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами;
- здатен використовувати під час відповіді карти, схеми;
- відповіді непослідовні та нелогічні.

Оцінку *"незадовільно"* (0 – 2 бали) студент отримує, якщо він був присутній на занятті, але:

- може дати відповідь з кількох простих речень;
- здатен усно відтворити окремі частини теми;

- має фрагментарні уявлення про роботу з історичними джерелами;
- слабо орієнтується в хронології подій;
- має лише загальне уявлення про історичну карту;
розрізняє окремі історичні події та явища без зв'язку між ними.

Усі пропуски і негативні оцінки мають бути відпрацьовані.

Студенти, котрі не відповідали на семінарському занятті біля кафедри, проте брали участь в обговоренні, можуть бути оцінені оцінкою “доповнення” (у журналі “доп”). Така фіксація активної участі студента в заняттях враховується при підведенні підсумків роботи в семестрі.

По завершенні семестру усі результати роботи студента в семінарській аудиторії сумуються і виводиться **середньозважена оцінка (від 2 до 5)**. Затим **отримані результати переводяться в бали** відповідно до схеми:

4,51 – 5	20 б.
4,1 – 4,5	16 б.
3,51 – 4	12 б.
3,1 – 3,5	10 б.
2,51 – 3	8 б.
2,1 – 2,5	4 б.
до 2	0 б.

2. У кінці семестру студенти пишуть **підсумкову контрольну роботу з лекційного матеріалу**. Завдання контрольної роботи мають декілька рівнів складності і максимально оцінюються в **20 балів**.

3. Теми, котрі виносяться на самостійне опрацювання, здаються студентами у формі колоквиуму, котрий триває впродовж семестру на щотижневих консультаціях. Теми приймаються блоками (модулями). Кожен блок тем оцінюється за п'ятибальною шкалою. **Конспект опрацьованих тем оцінюється оцінкою “задовільно” (3)**. Оцінку “добре” (4) чи “відмінно” (5) студент отримує за **результатами співбесіди**. Критерії оцінювання аналогічні тим, котрі передбачені для роботи на семінарах. **Обов'язковою вимогою для отримання відмінною оцінки є використання при підготовці тем різних джерел інформації.**

По завершенні семестру усі результати самостійного опрацювання визначених тем студентами сумуються і виводиться **середньозважена оцінка (від 2 до 5)**. Затим **отримані результати переводяться в бали** відповідно до схеми:

4,51 – 5	20 б.
4,1 – 4,5	16 б.
3,51 – 4	12 б.
3,1 – 3,5	10 б.
2,51 – 3	8 б.
2,1 – 2,5	4 б.
до 2	0 б.

Підсумковий контроль – екзамен, а тому студенти мають набрати максимально 60 балів. Пропонуються такі форми роботи та така система

оцінювання.

1. Робота на семінарських заняттях оцінюється за п'ятибальною системою. Отримані бали сумуються (враховуючи кількість студентів у групі й специфіку роботи на семінарських заняттях середньостатистичний студент може отримати до **20 балів**).

2. Тематика лекцій виноситься на підсумкову (модульну) контрольну роботу, завдання до якої носять декількарівневий характер. Максимальна кількість балів – **20 балів**.

3. Тематика, винесена на самостійне опрацювання, здається у формі колоквиуму на запланованих консультаціях і оцінюється в 20 балів.

4. Решта **40 балів** студент на екзамені.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Методологія проблеми виникнення, розвитку і розпаду імперських колоніальних утворень.
2. Еволюція колоніальної системи протягом XVI – XIX ст. (Порівняльна характеристика країн Заходу і Сходу на початок колонізації, послідовність і особливості утворення основних колоніальних імперій, форми колоніальної залежності).
3. Утворення Португальської колоніальної системи: послідовність і особливості.
4. Утворення Іспанської колоніальної системи: послідовність і особливості.
5. Утворення Голландської колоніальної системи: послідовність і особливості.
6. Утворення Британської колоніальної системи: послідовність і особливості.
7. Утворення Французької колоніальної системи: послідовність і особливості.
8. Утворення Німецької колоніальної системи: послідовність і особливості.
9. Проблема відставання Сходу від Заходу в історіографії.
10. Соціально-економічні зміни і політичний розвиток країн Азії та Африки на початок XX ст. Вплив Першої світової війни на афро-азіатський світ.
11. Загальна характеристика Японії на початок нового часу. Централізація країни у кінці XVI – на початку XVII ст.
12. Японія в період токугавського сьогунату. Загострення кризи традиційного суспільства в кінці XVIII – на початку XIX ст.
13. Революція 1867 – 1869 рр. в Японії та перетворення Мейдзі: передумови, хід, значення та особливості. Історіографія проблеми.
14. Соціально-економічний, політичний та зовнішньополітичний розвиток Японії в останній третині XIX – на початку XX ст. Особливості японського імперіалізму.
15. Японія в роки Першої світової війни. Соціально-економічна, суспільно-політична та зовнішньополітична ситуація на кінець 1910-х рр.
16. Китай під владою Цинської династії. Криза традиційної системи в кінці XVIII – на початку XIX ст.
17. Китай в першій половині XIX ст. Селянська війна тайпів. Історіографія проблеми.
18. Опіумні війни і “відкриття” Китаю. Наслідки європейського проникнення.
19. Соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток Китаю в останній третині XIX – на початку XX ст. Прояви та наслідки перетворення Китаю у напівколонію.
20. Революція 1911 – 1913 рр. в Китаї. Історіографія проблеми.
21. Тибет у новий час.
22. Загальна характеристика Кореї в XVI – першій половині XIX ст.

23. Соціально-економічний та суспільно-політичний розвиток Кореї в другій половині XIX – на початку XX ст. Перетворення Кореї у колонію.
24. Загальна характеристика Монголії XVI – першої половини XIX ст.
25. Визвольний рух останньої третини XIX ст. та створення монгольської централізованої держави. Монголія у системі міжнародних відносинах перед та в роки Першої світової війни.
26. Загальна характеристика Індії XVI – XVII ст. Криза і розпад імперії Великих Моголів.
27. Перетворення Індії в англійську колонію протягом XVII – першої половини XIX ст. Зміст колоніальної політики Ост-Індської компанії.
28. Національне повстання 1857 – 1859 рр. в Індії. (Передумови, хід, значення). Історіографія проблеми.
29. Соціально-економічний і політичний розвиток Індії в останній третині XIX – на початку XX ст. Визвольний рух початку XX ст. Історіографія проблеми.
30. Країни Індокитаю (В'єтнам, Лаос, Камбоджа) у новий час. Європейське підкорення та його значення.
31. Загальна характеристика Індонезії XVI – XVIII ст.
32. Бірма у новий час.
33. Індонезія у XIX – на початку XX ст. Голландська колоніальна політика та її наслідки.
34. Загальна характеристика Філіппін XVI – першої половини XIX ст. Зміст та особливості іспанської колоніальної політики.
35. Визвольний рух на Філіппінах у останній третині XIX ст. та його наслідки.
36. Сіам у новий час.
37. Американське проникнення та колоніальна політика щодо Філіппін кінця XIX – початку XX ст.
38. Цейлон у XVI – XVIII ст. Європейське проникнення та колоніальна політика щодо підконтрольних територій Цейлону.
39. Англійське завоювання Цейлону. Зміст та наслідки англійської колоніальної політики у XIX – першій третині XX ст.
40. Непал у XVI – XIX ст. Особливості політичного, економічного та зовнішньополітичного розвитку.
41. Загальна характеристика Османської імперії XVI – XVIII ст. Причини і прояви кризи військово-ленної кінця XVIII – початку XIX ст.
42. Османська імперія у кінці XVIII – XIX ст. Політика реформ та її наслідки.
43. Революція 1908 – 1909 рр. в Османській імперії. Історіографія проблеми.
44. Загальна характеристика Персії XVI – XVIII ст.
45. Персія у першій половині XIX ст. Бабідські повстання середини XIX ст. Історіографія проблеми.
46. Революція 1905 – 1911 рр. в Персії. Історіографія проблеми.

47. Загальна характеристика Афганістану на початок нового часу. Створення та особливості держави Дуррані другої половини XVIII – початку XIX ст.
48. Англійське проникнення в Афганістан. Англо-афганські війни та їх наслідки.
49. Загальна характеристика Єгипту на початок нового часу. Створення держави Мохамеда Алі та її еволюція протягом першої половини XIX ст.
50. Єгипет у другій половині XIX – на початку XX ст. Економічні та політичні зміни під час Першої світової війни.
51. Країни Арабського Близького Сходу у складі Османської імперії (XVI – поч. XX ст.)
52. Соціально-економічний і політичний розвиток Аравійського півострова у новий час. Вплив Першої світової війни на політичну ситуацію.
53. Загальна характеристика арабських країн Магрибу у новий час. Європейське проникнення в країни Магрибу.
54. Алжир у новий час.
55. Лівія у новий час.
56. Туніс у новий час.
57. Марокко у новий час.
58. Тропічна і Південна Африка у XVIII – XIX ст. Державні утворення і суспільний устрій народів Тропічної і Південної Африки.
59. Ефіопія у новий час.
60. Ліберія у новий час.
61. Мадагаскар у новий час.
62. Південна Африка у XVI – XIX ст. Особливості англійської колоніальної політики.
63. Англо-бурська війна 1899 – 1902 рр. та утворення ПАС.

11. ЛІТЕРАТУРА ДО КУРСУ

Основна

1. Бродський Р. М., Енольський З. А. Нова історія країни Азії і Африки. – Львів, 1986.
2. Головченко В. І., Рубель В. А. Нова історія Азії та Африки: колоніальний Схід (кінець ХІХ – друга третина ХХ ст.): навч. посіб. – К., 2010.
3. Збірник документів з нової історії країн Азії та Африки: Навчально-методичний посібник / Упорядники: О. Ковальков, В. Філоретов. – Кіровоград, 2012.
4. История Африки в ХІХ – начале ХХ века. – М., 1984.
5. История Востока. Т.3. – М.: 1999.
6. История стран Азии и Африки в новое время. Ч.1. – М., 1989.
7. История Тропической и Южной Африки. – М., 1989.
8. Колоніалізм в історії країн Сходу (Актуальні проблеми вивчення): Навчально-методичний посібник / Упор. О. Ковальков. – Кіровоград, 2014.
9. Колониализм и национальное движение в странах Юго-Восточной Азии. – М., 1972.
10. Луцкий В. Б. Новая история арабских стран. – М., 1965.
11. Мнацаканян М. Колониализм и его исторические формы. – М., 1976.
12. Нова історія Азії та Африки (термінологічний і понятійний довідник): Навчально-методичний посібник / Авт.-упор. О. Ковальков. – Кропивницький, 2107.
13. Новая история стран Азии: Вторая половина ХІХ – начало ХХ века. Хрестоматия. – М., 1995.
14. Новая история стран Азии и Африки: В 3-х частях / Под ред. А. М. Родригеса. – Ч. 1. – М., 2004. – 400 с.
15. Новая история стран Азии и Африки: В 3-х частях / Под ред. А. М. Родригеса. – Ч. 2. – М., 2004. – 463 с.
16. Новая история стран Азии и Африки: В 3-х частях / Под ред. А. М. Родригеса. – Ч. 3. – М., 2004. – 512 с.
17. Розалиев Ю. Н. Новая и новейшая история стран Азии и Африки. – М., 1987.
18. Рубель В. А. Нова історія Азії та Африки: Постсередньовічний Схід (ХVІІІ – друга половина ХІХ ст.) – К., 2007.
19. Рубель В. А. Нова історія Азії та Африки: Колоніальний Схід (кінець ХІХ – друга третина ХХ ст.). – К., 2010.

Додаткова

20. Абрамова С. Ю. Африка: Четыре столетия работорговли. – М., 1978; 1992.
21. Агаев С. А. Иран в прошлом и настоящем. – М., 1982.
22. Агаев С. Л. “Мэйдзи исин”: Революция или реформа? // Народы Азии и Африки. – 1978. – № 2.
23. Акимкина М. А. Практикум по истории стран зарубежного Востока. – М., 1963.
24. Актуальные проблемы истории колониализма // Новая и новейшая история. – 1989. – № 4.
25. Актуальные теоретические проблемы изучения колониализма // Восток. – 1993. – № 6.
26. Алаев Л. Б. Империя: феномен или этап развития // Вопросы истории. – 2000. – №4 – 5.
27. Алаев Л. Б. Материалистическое понимание истории в обороне // Восток. – 1996. – № 2.
28. Алаев Л. Б. Формационные черты феодализма и Восток // Народы Азии и Африки. – 1987. – № 3.
29. Алиев С. М. История Ирана. ХХ век. – М., 2004.
30. Аль Джабарти Абд ар-Р. Египет под властью Мухаммеда Али. – М., 1963.
31. Аль Кавакиби А. Природа деспотизма и гибельность порабощения. – М., 1964.

32. Антонова К. А. Английское завоевание Индии в XVIII веке. – М., 1958.
33. Антонова К. А., Бонгард-Левин Г. М., Котовский Г. Г. История Индии. – М., 1979.
34. Арабаджан З. А. Иран: власть, реформы, революции. – М., 1991.
35. Африка: колониализм и антиколониализм (XIX – XX вв.). – М., 1990.
36. Африка: Энциклопедический справочник. Т.1 – 2. – М., 1986.
37. Аяш А. Марокко: Итог одной колонизации. – М., 1958.
38. Балезин А. С. Европейские миссионеры и встреча культур в Африке. // Новая и новейшая история. – 2006. – № 3.
39. Балезин А. С. У великих африканских озер: Монархи и президенты Уганды. – М., 1989.
40. Бартницкий А., Мантель-Нечко И. История Эфиопии.: Пер. с польск. – М., 1976.
41. Берзин Э. О. История Таиланда. Краткий очерк. – М., 1973.
42. Берзин Э. О. Юго-Восточная Азия и экспансия Запада в XVII – нач. XVIII вв. – М., 1987.
43. Бернье Ф. История последних политических переворотов в государстве Великого Могола. – М.; Л., 1936.
44. Бернье Ф. Письма к господину де Мервейлю из Индии // Книга путешествий. – М., 2000.
45. Биннс Ч. Т. Динузулу: Конец династии Чаки. – М., 1978.
46. Бира Ш. Монгольская историография XIII – XVII вв. – М., 1978.
47. Бирма. Справочник. – М., 1982.
48. Блешо Э. Джихад и универсальные ценности // Восток. – 1999. – № 3.
49. Боксер Ч. Р. Голландское господство в четырех частях света. XVI–XVII века. Торговые войны в Европе, Индии, Южной Африке и Америке. – М., 2018.
50. Бондаренко Г. Г. История Индонезии. В 2-х ч. – М., 1992. ч.1.
51. Бондаренко Г. Г. Культура и идеология средневековых государств Явы. – М., 1984.
52. Бонифатьева Л. И. и др. Шри-Ланка. – М., 1985.
53. Борох Л. Н. Общественная мысль Китая и социализм: Начало XX века. – М., 1984.
54. Британская империя в XX веке / Под ред. А. М. Пегушева, Е. О. Сергеева. – М., 2010.
55. Бродель Ф. Материальная цивилизация, экономика и капитализм в XVI – XVIII вв.: В 3-х т. М., 1988 – 1992. – Т. 1 – 3.
56. Буато П. Мадагаскар: Очерки по истории мальгашской нации. – М., 1961.
57. Буддизм в Японии. – М., 1993.
58. Булатовский А. К. С войсками Менелика II. – М., 1971.
59. Бюттнер Т. История Африки с древнейших времен. Пер. с нем. – М., 1981.
60. Ванин Ю. В. Аграрный строй феодальной Кореи XV – XVI вв. – М., 1981.
61. Ванин Ю. В. Экономическое развитие Кореи в XVII – XVIII вв. – М., 1968.
62. Ванина Е. Ю. Идеи и общество в Индии XVI – XVIII веков. – М., 1993.
63. Васильев А. М. Египет и египтяне. – М., 1986.
64. Васильев А. М. История Саудовской Аравии. – М., 1982.
65. Васильев А. М. История Саудовской Аравии (1745 – конец XX века). – М., 1999.
66. Васильев В. Ф. История Мьянмы/Бирмы. XX век. – М., 2010.
67. Васильев В.Ф. Очерки истории Бирмы. (1885 – 1947). – М., 1962.
68. Васильев Л. С. История Востока. – М., 1993.
69. Васильев Л. С. История Востока: В 2-х т. – М., 1998.
70. Васильев Л. С. История религий Востока. – М., 1999.
71. Васильев Л. С. Некоторые особенности мышления, поведения и психологии в традиционном Китае // Китай: Традиции и современность. Сборник статей. – М., 1976.
72. Васильев Л. С. Что такое Азиатский способ производства? // Народы Азии и Африки. – 1988. – № 3.

73. Васильев Л. С., Стучевский И. А. Три модели возникновения и эволюции докапиталистических обществ (К проблеме азиатского способа производства) // Вопросы истории. – 1966. – № 6.
74. Васин И. И. Политика капиталистических держав в Эфиопии (80–90-е гг. XIX в.). – М., 1974.
75. Вебер М. Политика как призвание и профессия // Избранные произведения. – М., 1990.
76. Вебер М. Хозяйственная этика мировых религий // Избранное. Образ общества. – М., 1994.
77. Века неравной борьбы. Национально-освободительное движение в Азии и Африке. – М., 1967.
78. Вивекананда. Практическая веданта. – М., 1995.
79. Викторова Л. Л. Монголы. Происхождение народа и истоки культуры. – М., 1981.
80. Виноградов К. Б. Ф. Лессепс и строительство Суэцкого канала // Вопросы истории. – 1969. – № 11.
81. Владимиров Л. С. Дипломатия США в период американо-испанской войны 1898 г. – М. 1957.
82. Вобликов Д. Р. Эфиопия в борьбе за сохранение независимости. 1860 – 1960. – М., 1961.
83. Волков С. В. Чиновничество и аристократия в ранней истории Кореи. – М., 1987.
84. Вольтер. Избранные произведения. – М., 1990.
85. Вольтер. О Конфуции // Конфуций. Я верю в древность. – М., 1995.
86. Восстание ихэтуаней: Документы и материалы. – М., 1968.
87. Востриков А. И. Тибетская историческая литература. – М., 1962.
88. Вяткина Р. Р. Создание Южно-Африканского Союза (1902 – 1910). – М., 1976.
89. Габорио М. Непал и его жители: Пер. с фр. – М., 1985.
90. Гальский Д. Великие авантюры: История создания Суэцкого и Панамского каналов. – М., 1986.
91. Ганковский Ю. М. Империя Дуррани. Очерки административной и военной системы. – М., 1958.
92. Гасротян М. В., Орешкова С. Ф., Петросян Ю. А. Очерки истории Турции. – М., 1983.
93. Гегель Г. В. Ф. Лекции по философии истории. Введение. Ч.1. Восточный мир. – СПб., 1993.
94. Глухарева О. Н. Искусство Кореи с древнейших времен до наших дней. – М., 1982.
95. Гольдберг В. И. Очерки истории рабочего и социалистического движения в Японии: 1868 – 1908 годы. – М., 1976.
96. Гордон-Полонская Л. Р. О некоторых особенностях буржуазного просветительства в колониальных условиях // Идеологические проблемы современной Индии. – М., 1970.
97. Горохова Г. С. Монгольские источники о Даян-хане. – М., 1986.
98. Горохова Г. С. Очерки по истории Монголии в эпоху маньчжурского господства. Ленинград, – 1980.
99. Григорьева Т. П. Красотой Японии рожденный. – М., 1993.
100. Гришелева Л. Д. Формирование японской национальной культуры: Конец XVI – начало XX века. – М., 1986.
101. Гришелева Л. Д., Чегодарь Н. И. Японская культура Нового времени: Эпоха Мэйдзи. – М., 1998.
102. Громыко А. А. Маски и скульптура Тропической Африки. – М., 1984.
103. Губер А. А. Филиппинская республика 1898 г. и американский империализм. – М. 1961.
104. Губман Б. Л. Смысл истории: Очерки современных западных концепций. – М., 1991.

105. Гумилев Л. Н. Ритмы Евразии. Эпохи и цивилизации. – М., 1993.
106. Давидсон А. Б. Сесил Родс – строитель империи. – М., 1998.
107. Давидсон А. Б. Сесил Родс и его время. – М., 1984.
108. Давидсон А. Б. Тропическая и Южная Африка в XX веке // Новая и новейшая история. – 2000. – № 5.
109. Давидсон А. Б. Южная Африка: Становление сил протеста, 1870 – 1924 годы. – М., 1972.
110. Данн Ч. Повседневная жизнь в старой Японии. – М., 1997.
111. Делюсин Л. П. Земельная программа Небесной империи и ее оценка // Китайские социальные утопии. – М., 1987.
112. Деопик Д. В. История Вьетнама. В 2-х частях. – М., 1994.
113. Джарылгасинова Р. Ш. Этногенез и этническая история корейцев по данным эпиграфики. – М., 1979.
114. Добролюбов Н. Взгляд на историю и современное состояние Ост-Индии // Добролюбов Н. Собрание сочинений. – Т. 1. – М., 1950.
115. Дылыкова В. С. Тибетская литература. Краткий очерк. – М., 1986.
116. Дьяков Н. Н. Младоалжирцы и антиколониальная борьба в Алжире на рубеже XIX – XX веков. – М., 1985.
117. Егорин А. З. История Ливии. XX век. – М., 1999.
118. Еремеев Д. Е. Ислам: Образ жизни и стиль мышления. – М., 1990.
119. Еремеев Д. Е. На стыке Азии и Европы (очерки о Турции и турках). – М., 1980.
120. Еремеев Д. Е. Этногенез турок (происхождение и основные этапы этнической истории). – М., 1971.
121. Еремеев Д. Е., Мейер М. С. История Турции в средние века и новое время. – М., 1992.
122. Еремеев Д. М. Почему Восток отстал от Запада // Азия и Африка сегодня. – 1989. – № 7.
123. Еремеев Д. М. Почему Восток отстал от Запада. Продолжение // Азия и Африка сегодня. – 1989. – № 9.
124. Еремеев Д. М. Почему Восток отстал от Запада. Окончание // Азия и Африка сегодня. – 1989. – № 11.
125. Ерофеев И. А. Африка в королевстве кривых зеркал (свидетельства английских путешественников). // Источниковедение африканской истории. – М., 1977.
126. Жданов Н. В. Исламская концепция миропорядка. – М., 1995.
127. Жуков Е. М. К вопросу об оценке революции Мэйдзи // Вопросы истории. – 1968. – № 2.
128. Жуковская Н. Л. Ламаизм и ранние формы религии. – М., 1977.
129. Жуковская Н. Л. Судьба кочевой культуры. – М., 1990.
130. Загорский А. В. Япония и Китай: Пути общественного развития в оценке японской историографии. – М., 1991.
131. Закат империй. Семинар. Часть 1. Системный анализ // Восток. – 1991. – № 4.
132. Закат империй. Семинар. Часть 2. Аксиология // Восток. – 1991. – № 5.
133. Записки янычара. Написанные Константином Михайловичем из Островицы. / Пер. А. И. Рогова. – М., 1978.
134. Зарин В. А. Запад и Восток в мировой истории XIV – XIX вв. – М., 1991.
135. Зеленев Е. И. Египет. Средние века. Новое время. – СПб., 1999.
136. Зибольд А. Эпоха великих реформ в Японии. – СПб., 1902.
137. Златкин И. Я. История Джунгарского ханства. 1635 – 1758. – М., 1983.
138. Златкин И. Я. Очерки новой истории Монголии. – М., 1976.
139. Зорин В. А. Запад и Восток в мировой истории XIV – XIX вв. – М., 1972.
140. Ибрагимбейли Х. М., Ратба Н. С. Османская империя в первой четверти XVII ст.: Сб. материалов и документов. – М., 1984.

141. Иванов Л. Г. Очерки экономической истории Шри-Ланки. XVI – нач. XX ст. – М., 1978
142. Иванов М. С. Антифеодальные восстания в Иране в середине XIX в. – М., 1982.
143. Иванов М. С. Бабидские восстания в Иране. // Историография стран Востока. Проблемы нового времени. – М., 1978.
144. Иванов М. С. Иранская революция 1905 – 1911 гг. // Историография стран Востока. Проблемы нового времени. – М., 1978.
145. Иванов М. С. Иранская революция 1905– 1911 гг. – М., 1957.
146. Иванов Н. А. Восток: новые подходы к изучению истории // Восток. – 1993. – № 4.
147. Иванов Н. А. Египет, Судан // История национально-освободительной борьбы народов Африки в Новое время. – М., 1976.
148. Иванов Н. А. Упадок Востока и установление мировой гегемонии Западной Европы // Восток. – 1994. – № 4.
149. Из истории общественной мысли Японии XVII – XIX веков. – М., 1990.
150. Илюшечкин В. П. Крестьянская война тайпинов. – М., 1967.
151. Илюшечкин В. П. Теория стадийного развития общества (История и проблемы). – М., 1996.
152. Индийская культура и буддизм. – М., 1972.
153. Индонезия. Справочник. – М., 1983.
154. Ислам и проблемы межкультурного взаимодействия. – М., 1992.
155. Ислам: Энциклопедический словарь. – М., 1991.
156. Исторический опыт Японии: В чем специфика? // Азия и Африка сегодня. – 1990. – № 10.
157. История Алжира в Новое и Новейшее время. – М., 1992.
158. История Афганистана с древнейших времен до наших дней. – М., 1982.
159. История вооруженных сил Афганистана. 1747 – 1977. Под ред. Ганковского Ю. В. – М., 1985.
160. История Вьетнама. Пер. с вьетнамского. – М., 1983.
161. История германского колониализма в Африке. – М., 1983.
162. История Ирана с древнейших времен до наших дней. – М., 1978
163. История Ирана. – М., 1977.
164. История Кампучии. Краткий очерк. – М., 1981.
165. История Китая с древнейших времен до наших дней. – М., 1974.
166. История Кореи (новое прочтение). Под ред. А.В. Торкунова. – М., 2003.
167. История Кореи с древнейших времен до наших дней. В 2-х т. – М., 1979. Т.1.
168. История Кореи. В 2-х т М., – 1974. – Т.1.
169. История Кореи. В 2-х т. Пер. с кор. – М., 1960. – Т.1.
170. История Ливии в Новое и Новейшее время. – М., 1992.
171. История Монголии. XX век / Отв. ред. Г.С. Яскина. – М., 2007.
172. История Монгольской народной республики. – М., 1983.
173. История национально-освободительного движения народов Африки в новое время. – М., 1976.
174. История происхождения законов янычарского корпуса. / Пер. с тур. И. Е. Петросян. – М., 1987
175. История Японии. – Т. 1 – 2. – М., 1998.
176. Их Цааз (Великое уложение). Памятник монгольского феодального права XVII в. – М., 1981.
177. Изэнага Сабуро. История японской культуры. – М., 1972.
178. Иналджик Г. Османська імперія. Класична доба. 1300–1600. / Пер. з англ. – К/, 1998.
179. Калужная Н. И. Восстание ихэтуаней: 1898 – 1901 годы. – М., 1979.
180. Каневская Н.А. Искусство Кореи. – М., 1990.
181. Каплан А. Б. Путешествие в историю: Французы в Индии. – М., 1973.

182. Каримский А. М. Философия истории Гегеля. – М., 1988.
183. Кильберг Х. И. Восстание Араби-паши в Египте. – М.; Л., 1937.
184. Киреев Н. Г. История Турции. XX век. – М., 2007.
185. Кириллина С. А. Ислам в общественной жизни Египта: Конец XIX – начало XX века. – М., 1989.
186. Кирквуд К. Ренессанс в Японии: Культурный обзор XVII столетия. – М., 1988.
187. Киселев Г. С. Доколониальная Африка: Формирование классового общества. Состояние проблемы и перспективы ее разработки. – М., 1985.
188. Книга законов султана Селима I. / Пер. с тур. А. С. Тверитиновой. – М., 1969.
189. Книга японских обыкновений / Сост. А. Н. Мещеряков. – М., 1999.
190. Кобищанов Ю. М. Теория большой феодальной формации // Вопросы истории. – 1992. – № 4 – 5.
191. Ковтунович О. Вечный Египет. – М., 1989.
192. Козлов П. К. Тибет и далай-лама. – Л. 1929.
193. Козлова М. Г. Английское завоевание Бирмы. – М., 1973.
194. Козлова М. Г. Бирма накануне английского завоевания: общественный и государственный строй. – М., 1962.
195. Коргун В. Г. История Афганистана. XX век. – М., 2004.
196. Корнев В. И. Литература Таиланда. – М., 1971.
197. Корнев В. И. Тайский буддизм. – М., 1973.
198. Коростовец И. Китайцы и их цивилизация. – СПб., 1898.
199. Косиков И. Г. Этнические процессы в Кампучии. – М., 1988.
200. Костюченко В. С. Вивекананда. – М., 1977.
201. Котлов Л. Н. Становление национально-освободительного движения на Арабском Востоке. – М., 1975.
202. Кохан М. Б. Искусство Вьетнама. – М., 1991.
203. Кочакова Н. Б. Рождение африканской цивилизации. – М., 1986.
204. Кочетов А. Л. Ламаизм. – М., 1973.
205. Кочнев В. И. Государство сикхов и Англия. – М., 1968.
206. Кочнев В. И. Шри-Ланка. Этническая история и социально-экономические отношения до начала 20 в. – М., 1976.
207. Кошелев В. С. Египет: От Араби-паши до Саада Заглула, 1879 – 1924 годы. – М., 1992.
208. Крадин Н. Н. Кочевые империи: генезис, расцвет, упадок. // Восток. – 2001. – № 5.
209. Кривушин И. В. История Африки. – В 3-х т. – Т. 1. 1870 – 1918. – М., 2005.
210. Кримський А. Історія Туреччини. – К., 1996.
211. Крымский А. Е. История новой арабской литературы. – М., 1971.
212. Кудрявцев А. В. Коран и его мир // Восток. – 1992. – № 5.
213. Кузнецов В. С. Цинская империя на рубежах Центральной Азии. Новосибирск. – 1983.
214. Кузнецов Ю. Д., Навлицкая Г. Б., Сырицын И. М. История Японии. – М., 1988.
215. Кузнецова С. С. Яванские хроники XVII – XVIII вв. как источник по истории Индонезии. – М., 1984.
216. Кульпин Э. С. Макс Вебер и Китай: каким его видел европейский ученый. // Проблемы Дальнего Востока – 1990. – № 5.
217. Кульпин Э. С. Об основах социоестественной истории // Восток. – 1994. – № 1.
218. Кульпин Э. С. Человек и природа в Китае. – М., 1990.
219. Кутаков Л. Н. Россия и Япония. – М., 1988.
220. Кычанов Е. И., Савицкий Л. С. Люди и боги страны снегов. – М., 1975.
221. Лазарев М. С. Крушение турецкого господства на Арабском Востоке. – М., 1960.
222. Ланге П. В. Континент коротких теней: история географических открытий в Африке: Пер. с нем. – М., 1965.

223. Ланда Р. Г. Борьба алжирского народа против европейской колонизации: 1830 – 1918 годы. – М., 1976.
224. Ланда Р. Г. История Алжира. XX век. – М., 1999.
225. Ланда Р. Г. Мусульманский мир и Первая мировая война // Восток. – 2004. – № 1.
226. Ланьков А. Н. Политическая борьба в Корее XVI – XVIII ст. – СПб., 1995.
227. Лебедев Ю. Д. Фу-нан и начало истории Камбоджи. – М., 1956.
228. Левин З. И. Развитие общественной мысли на Востоке: Колониальный период. – М., 1993.
229. Левин З. И. Развитие основных течений общественно-политической мысли в Сирии и Египте: Новое время. – М., 1972.
230. Левинсон Г. И. Филиппины на пути к независимости. 1901 – 1946. – М., 1972.
231. Левтонова Ю. О. История Филиппин. Краткий очерк. – М., 1979
232. Лещенко Н. Ф. История Японии в эпоху Токугава. – М., 1999.
233. Лещенко Н. Ф. К вопросу о внутренних факторах развития капитализма в Японии // Дискуссионные проблемы японской истории. – М., 1991.
234. Ли Ги Бек. История Кореи. Новая трактовка.: Пер. с кор. – М., 2000.
235. Ли Че Вон. Очерки новой истории Кореи. Пер. с кор. – М., 1952.
236. Лиддел Гарт Б. Г. Полковник Лоуренс. – М. – Л., 1939.
237. Лот Г. Вторжение в Восточную Африку. М., 1971.
238. Львова Э. С. Этнография Африки. – М., 1984.
239. Лэйн Э. У. Нравы и обычаи египтян в первой половине XIX века. – М., 1982.
240. Майдар Д. Памятники истории и культуры Моголии. – М., 1973.
241. Мак-Нил У. Восхождение Запада: История человеческого сообщества. – М., 2004.
242. Малашенко А. В. Мусульманская цивилизация: Движение и инерция // Восток. – 1994. – № 4.
243. Малявин В. В. Оседлать дракона: Маттео Риччи и его преемники. // Книга путешествий. – М., 2000.
244. Маркарьян С. Б., Молодякова Э. В. Истоки и корни японской национальной культуры // Проблемы Дальнего Востока. – 1994. – № 3
245. Марков Г. Е. Кочевники Азии: структура хозяйства и общественной организации. – М., 1976.
246. Маркс К. Будущие результаты британского владычества в Индии // Маркс К., Энгельс Ф. Сочинения. 2-е изд. – Т. 9. – М., 1957.
247. Маркс К. Формы, предшествующие капиталистическому производству. Разд. “Азиатская форма собственности”// Маркс К., Энгельс Ф. Соч. – Т.46. – Ч.1.
248. Мартынов А. С. Статус Тибета в XVII – XVIII веках в традиционной китайской системе политических представлений. – М., 1978.
249. Маршалль А. Г. Ангкор. – М., 1963.
250. Массон В. М., Ромодин В. А. История Афганистана. В 2-х т. М., 1964 –1965. – Т.1.
251. Материалы по истории русско-монгольских отношений. В 2-х т. – М., 1959 – 1974.
252. Материалы по новой и новейшей истории Африки в архиве заморских территорий Франции // Новая и новейшая история. – 2002. – № 6.
253. Мейер М. Османская империя в XVIII в. Черты структурного кризиса. М., 1994.
254. Мельянцева В. А. Восток и Запад во втором тысячелетии: экономика, история и современность. М., 1996.
255. Мещеряков А. Н. “Христианское столетие” в Японии: Проблемы культурного отторжения // Восток. – 1993. – № 5
256. Мещеряков А. Н. Внешний фактор в истории Японии // Азия: Диалог цивилизаций. – СПб., 1996.
257. Мещеряков А. Н. Ранняя история Японского архипелага как социоестественный и информационный процесс // Восток. – 1995. – № 5.
258. Миго А. Кхмеры. – М., 1973.

259. Мижуев П. Г. История колониальной империи и колониальной политики Англии. – М., 2021.
260. Миллер А. Ф. Младотурецкая революция // Турция. Актуальные проблемы новой и новейшей истории. – М., 1983.
261. Михайлова Ю. Д. Общественно-политическая мысль Японии в 60 – 80-е годы XIX века. – М., 1991.
262. Можейко И. В., Узянов А.Н. История Бирмы. Краткий очерк. – М., 1973.
263. Молодяков В. “Мэйдзи исин” – консервативная революция // Проблемы Дальнего Востока. – 1993. – № 6.
264. Молодяков В. Э. Реставрация, революция или...// Восток. – 2002. – №3.
265. Молодякова Э. В., Маркарьян С. Б. Опыт столетней модернизации Японии // Восток. – 1993. – № 2
266. Молодякова Э. В., Маркарьян С. Б. Японское общество: Книга перемен. – М., 1996.
267. Монтескье Ш. О духе законов. Избранные произведения. – М., 1955.
268. Мункуев Н. Ц. Китайский источник о первых монгольских ханах. – М., 1965.
269. Мурашева Г. Ф. Вьетнам-китайские отношения в XVII – XIX вв. – М., 1973.
270. Нарочницкий А. Л. и др. Международные отношения на Дальнем Востоке. – М., 1973. Кн.1.
271. Нгуен Фи Хоань. Искусство Вьетнама. Очерки истории изобразительного искусства. – М., 1982.
272. Непомнин О. Е. Социально-экономическая история Китая: 1894 – 1914 годы. – М., 1980.
273. Непомнин О. Е. Экономическая история Китая: 1864 – 1894 годы. – М., 1974.
274. Неру Д. Взгляд на всемирную историю. – Т. 2. – М., 1973.
275. Неру Д. Открытие Индии. – Кн. 1 – 2. – М., 1989.
276. Никитин М. О. Колониализм в Тропической Африке (некоторые аспекты изучения). // Восток. – 1998. – № 1.
277. Никитина И. А. Захват бурских республик Англией: 1899 – 1902 годы. – М., 1970.
278. Никифоров В. Н. Восток и всемирная история. – М., 1977. – Ч.2.
279. Никифоров В. Н. Китай в годы пробуждения Азии. – М., 1982.
280. Никифоров В. Н. Место К. А. Витфогеля в истории “больших дискуссий” // НАА. – 1990. – № 5.
281. Новая история Вьетнама. – М., 1980.
282. Новая история Индии. – М., 1961.
283. Новая история Ирана. Хрестоматия. – М., 1988.
284. Новая история Китая. – М., 1972.
285. Новиков Д. Российские политические партии о национальных движениях в Турции и Персии в 1905 – 1911 гг. // Азия и Африка сегодня.–2001.– № 8.
286. Норманн Г. Возникновение современного государства в Японии. – М., 1961.
287. Общественно-политическая мысль в Китае: Конец XIX – начало XX века. – М., 1988.
288. Овчинников В. В. Ветка сакуры. – М., 1988.
289. Огнетов И. А. Восстание тейшонов во Вьетнаме (1771 – 1802 гг). – М., 1960.
290. Ольдерогге Д. А. Западный Судан в XV–XIX вв. Очерки по истории и истории культуры. – М., Л. 1960.
291. Орестов О. Ворота Индии. – М., 1976.
292. Османская империя в первой четверти XVII ст.: Сб. документов и материалов. – М., 1984.
293. Очерки корейской истории. – Кн.1. – Пхеньян. 1992.
294. Очерки Новой истории Японии. – М., 1958.

295. Павлов В. И. К стадильно-формационной характеристике восточных обществ в новое время // Жуков Е.М., Барг М.А., Черняк Е.Б., Павлов В.И. Теоретические проблемы всемирно-исторического процесса. – М., 1979.
296. Павлов В. И. Формирование индийской буржуазии. – М., 1958.
297. Пак М. Н. Очерки по корейской историографии. – М., 1987.
298. Перская И. Ю. Источники по истории Индонезии с древнейших времен и по 1917 г. – М., 1974.
299. Петросян И. Е., Петросян Ю. А. Османская империя: реформы и реформаторы (конец XVIII – начало XX вв.). – М., 1993.
300. Петросян Ю. А. Древний город на берегах Боспора. – М., 1986.
301. Петросян Ю. А. Младотурецкое движение. – М., 1971.
302. Петросян Ю. А. Османская империя: могущество и гибель. – М., 1990.
303. Плюта Н. Французський колоніалізм: геополітичний та ідеологічний виміри // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету – Вип. 18 Спецвипуск. Проблеми історії в сучасному науковому дискурсі. – Рівне, 2010. – С. 116–126.
304. Плюта Н. Французський колоніалізм другої половини XIX ст.: територіальне розширення та ідеологічні засади // Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету – Вип. 12. – Рівне, 2008. – С. 141–149.
305. Подберезкий И. В. Хосе Рисаль. – М., 1985.
306. Полонская Л. Р. Единство и многообразие ислама // Восток. – 1994. № 6.
307. Полонская Л. Р., Паевская Е. В. Индия // Зарождение идеологии национально-освободительного движения: XIX – начало XX века. – М., 1973.
308. Попов М. Е. Предпосылки возникновения и упадка Голландской Ост-Индской компании // Международный научно-исследовательский журнал. – 2018. – № 1.
309. Пронников В. А., Ладанов И. Д. Японцы: Этнопсихологические очерки. – М., 1985; 1996.
310. Прошин Н. И. История Ливии в Новое время. – М., 1981.
311. Райков А. В. Пробуждение Индии. – М., 1968.
312. Райт М. В. Народы Эфиопии. – М., 1965.
313. Ребрикова Н. В. Таиланд: социально-экономическая история (XIII – XVIII вв.) – М., 1977.
314. Ребрикова Н. В., Калашников Н. И. Таиланд. Общество и государство. – М., 1984.
315. Ребрикова Н. В. Очерки новой истории Таиланда. (1768 – 1917). – М., 1966.
316. Редько И. Б. Очерки социально-политической истории Непала в новое и новейшее время. – М., 1976.
317. Редько И. Б. Политическая история Непала. – М., 1986.
318. Реза Годс М. Иран в XX веке: Политическая история. – М., 1994.
319. Рейснер И. М. Народные движения в Индии в XVII – XVIII веках. – М., 1961.
320. Рейснер И. М. Развитие феодализма и образование государства у афганцев. – М., 1954.
321. Рено Ф., Даже С. Африканские рабы в далеком и недавнем прошлом.: Пер. с фр. – М., 1991.
322. Республика Шри-Ланка: история и современность. Сб. статей. – М., 1977.
323. Рисаль Хосе. Избранное. – М., 1961.
324. Риттер Э. А. Чака Зулу. – М., 1968.
325. Риштия К. С. Афганистан в XIX в.: Пер. с дари. – М., 1958.
326. Роджерс Ф. Первый англичанин в Японии. – М., 1977.
327. Роллан Р. Жизнь Рамакришны. Жизнь Вивекананды. – К., 1991.
328. Российские путешественники в Индии, XIX – начало XX века: Документы и материалы. Исследования. – М., 1990.

329. Ротштейн Ф. А. Захват и закабаление Египта. – М., 1959.
330. Рубель В. А. Японська цивілізація. – К., 1997.
331. Рыбакова Н. И. Искусство Камбоджи. – М., 1977.
332. Рябинин А. Л. Рождение империи Нгуенов: социально-политическая история Вьетнама в начале XIX в. – М., 1988.
333. Сафонова Н. В. Искусство Ирана. – М., 1994.
334. Салиби К. Очерки по истории Ливана. – М., 1969.
335. Саранов С. В. Алжир во внешней и колониальной политике Франции (1830–1870) // Историчні записки: Збірник наукових праць. – Вип. 20. – Ч. 2. – Луганськ, 2008.
336. Сафронова А. Л. История Шри-Ланки в древности и средние века. – М., 1987.
337. Сахновский Е. В. Генерал Смэтс и экспансия ЮАС. (1914 – 1918) // Новая и новейшая история. – 2003. – №1.
338. Светлов Г. Е. Колыбель японской цивилизации. – М., 1994.
339. Светлов Г. Е. Путь богов: Синто в истории Японии. – М., 1985.
340. Светлов Г. Е. Синто: История и современность // Новая и новейшая история. – 1992. – № 5.
341. Семанов В. И. Из жизни императрицы Цыси. – М., 1979.
342. Семенов Ю. И. Материалистическое понимание истории: за и против // Восток. – 1995. – № 2.
343. Семенова Н. И. Государство сикхов. – М., 1958.
344. Семенова Н. И. История сикхского движения. – М., 1963.
345. Сенаторов А. И. Сэн Катаяма. – М., 1988.
346. Сергеева Т. В. Искусство Монголии. – М., 1992.
347. Серов С. А. Китайский театр и традиционное китайское общество XVI – XVII веков. – М., 1990.
348. Сигэки Т. Мэйдзи исин. М., 1959.
349. Сидихменов В. Я. Маньчжурские правители Китая. – М., 1985.
350. Сила-Новицкая Т. Г. Культ императора в Японии. – М., 1990.
351. Синьхайская революция 1911–1913 годов: Сборник документов и материалов. – М., 1968.
352. Скачков К. А. Пекин в дни тайпинского восстания: Записки очевидца. – М., 1958.
353. Скворцова Е. Л. “Христианский век” в Японии // Человек и мир в японской культуре. – М., 1985.
354. Скрынникова Т. Д. Ламаистская церковь и государство. Внешняя Монголия. XVI – начало XX вв. – Новосибирск. 1988.
355. Слезкин Л. Ю. Испано-американская война 1898 г. – М., 1956.
356. Смирнов С. Р. История Судана. – М., 1968.
357. Современный Цейлон. Справочник. – М. 1960
358. Социальная структура Китая: XIX – первая половина XX века. – М., 1989.
359. Спеваковский А. Б. Самурай – военное сословие Японии. – М., 1981.
360. Степанянц М. Т. Мусульманские концепции в философии и политике XIX–XX веков. – М., 1988.
361. Сто лет русской культуры в Японии. – М., 1989.
362. Стужина Э. П. Китайское ремесло в XI – XVIII веках. – М., 1970.
363. Субботин В. А. Пять лет службы в Турции: О. Лиман фон Сандерс // Восток. – 2004. – №3.
364. Сюсаку Эндо. Молчание. Самурай. – М., 1989.
365. Тайпинское восстание: Сборник документов и материалов. – М., 1960.
366. Талмуз Э. Д. Общественно-политическая мысль Шри-Ланки в новое время. – М., 1982.
367. Тверитинова А. С. Аграрный строй Османской империи XV – XVII ст.: Документы и материалы. – М., 1963.

368. Тихвинский С. Л. Движение за реформы в Китае в конце XIX века. – М., 1980.
369. Ткачев В. Н. История монгольской архитектуры. – М., 1989.
370. Тойнби А. Постигание истории. – М., 1996.
371. Тойнби А. Дж. Дослідження історії: В 2-х т. К., 1995. Т. 1 – 2.
372. Тюляев С. И., Богард-Левин Г. М. Искусство Шри-Ланки. – М., 1974.
373. Тюрин В. А. Теуку Умар – национальный герой Индонезии. – М., 1971.
374. Тягай Г. Д. Общественная мысль Кореи в эпоху позднего феодализма. – М., 1971.
375. Тягай Г. Д. Очерк истории Кореи во второй половине XIX в. – М., 1960.
376. Тягай Г. Д. Формирование идеологии национально-освободительного движения в Корею. – М., 1983.
377. Тяпкина Н. И. Государство в Китае: Сословия и классы // Социально-экономические и политические проблемы Китая в Новое и Новейшее время. – М., 1991.
378. Урсу Д. П. Историография истории Африки. – М., 1990.
379. Федоренко Н. Японские записи. – М., 1974.
380. Фергюсон Н. Цивілізація. Як захід став успішним. – К., 2018.
381. Филиппины. Справочник. – М., 1979.
382. Фицджеральд С. П. Краткая история Китая. – М., 1998.
383. Фрай Р. Наследие Ирана: Пер. с англ. – М., 1977.
384. Френкель М. Ю. К вопросу о периодизации колониализма в Африке // Восток. – 1998. – № 2.
385. Френкель М. Ю. Общественная мысль Западной Африки во второй половине XIX века. – М., 1977.
386. Френкель М. Ю. США и Либерия: Негритянская проблема в США и образование Республики Либерия. – М., 1964.
387. Фурсов К. А. Имперская экономическая политика в русском Туркестане и Британской Индии: сходства и различия // Восток. – 2010. – № 6.
388. Фурсов А. И. Развитие азиатских обществ в XVII – нач. XX вв.: современные западные теории. Вып.2. Теории слаборазвитости: поиск внешних факторов развития. – М., 1991.
389. Фурсов К. А. Трансформация Английской Ост-Индской компании: от купца к державе-купцу // Восток. – 2007. – № 1.
390. Хазанов А. М. Алфонсу де Албукерки – создатель португальской колониальной империи // Новая и новейшая история. – 2002. – № 3.
391. Хазанов А. М. Борьба между Португалией и Османской империей за Индийский океан. XVI век // Новая и новейшая история. – 2003. – № 6.
392. Хазанов А. М. Португалия и мусульманский мир (XVI–XVII вв.) – М., 2003.
393. Хазанов А. М. Португальская колониальная империя, 1415–1974. – М., 2014.
394. Хазанов А. М. «Розовая карта» и борьба европейских держав за раздел португальских колоний // Новая и новейшая история. – 2006. – № 1.
395. Халфин Н. А. Провал британской агрессии в Афганистане. XIX – начало XX вв. – М., 1959.
396. Хеврошна В. М. Российское посольство в Константинополе и его руководитель Н. П. Игнатъев (1864 – 1876) // Новая и новейшая история. – 2003. – № 6.
397. Хмелева Н. Г. Государство Абд аль-Кадира Алжирского. – М., 1973.
398. Ходош И. А. Либерия. Исторический очерк. – М., 1981.
399. Хохлов А. Н. Социально-экономическое развитие Китая с середины XVII до середины XIX века // Социально-экономические и политические проблемы Китая в Новое и Новейшее время. – М., 1991.
400. Хэрн Л. Душа Японии. – М., 1997.
401. Цветов В. Пятнадцатый камень сада Рёэндзи. – М., 1991.
402. Ципкин Г. Р. Эфиопия: от раздробленности к политической централизации (вторая

- половина 19- начало 20 вв.) – М., 1980.
403. Ципкин Г. Р., Ягья В. С. История Эфиопии в Новое и Новейшее время. – М., 1989.
404. Цултэм Н. О. Искусство Монголии с древнейших времен до начала XX в. – М., 1982.
405. Цыганов В. А. История Индонезии. В 2-х ч. – М., 1995. – Ч.1.
406. Черкасов П. П. Распад колониальной империи: кризис Французской колониальной политики в 1939–1985 гг. – М., 1985.
407. Черкасов П. П. Судьба империи: Очерк колониальной экспансии Франции в XVI–XX вв. – М., 1983.
408. Черкасов П. П. Франция и Индокитай. – М., 1976.
409. Черновская В. В. Формирование египетской интеллигенции в XIX – первой половине XX века. М., 1979.
410. Чернышев А. И. Общественное и государственное развитие ойратов в XVIII в. М., 1990.
411. Черняк Е. Б. Цивилиография. Наука о цивилизации. – М., 1996. – Гл.3.
412. Чешков М. А. Очерки истории феодального Вьетнама. М., 1967.
413. Чихачев П. А. Великие державы и Восточный вопрос. М., 1980.
414. Чичеров А. И. Экономическое развитие Индии перед английским завоеванием: XVI – XVIII века. – М., 1965.
415. Чукина Н. П. Искусство Индонезии. – М., 1991.
416. Шено Ж. Очерк истории вьетнамского народа.: Пер. с фр. – М., 1967.
417. Шеремет В. И. Становление Османской империи. XIII – XVI вв. // Новая и новейшая история. – 2001. – № 1.
418. Шкляж И. М. Рабовладение и белая община Капской колонии: Конец XVIII – начало XIX века // Народы Азии и Африки. – 1988. – № 5.
419. Шкляж И. М. Рабовладение и белая община Капской колонии: Конец XVIII – начало XIX века // Народы Азии и Африки. – 1988. – № 5.
420. Шпилькова В. И. Историография младотурецкой революции // Историография стран Востока. Проблемы нового времени. – М., 1978.
421. Шпилькова В. И. Младотурецкая революция 1908 – 1909 гг. – М., 1977.
422. Эволюция восточных обществ: синтез традиционного и современного. – М., 1984. – Ч.1.
423. Юрлов Ф. Н., Юрлова Е. С. История Индии. XX век. – М., 2010.
424. Ясперс К. Истоки истории и ее цель. Ч.1. Мировая история // Смысл и назначение истории. – М., 1991.

Інформаційні ресурси

425. Библиотека Гумер: гуманитарные науки: [Электронный ресурс]: режим доступа: // <http://www.gumer.info/>
426. Библиотека электронных ресурсов исторического факультета МГУ имени М.В. Ломоносова: [Электронный ресурс]: режим доступа: // <http://www.hist.msu.ru/ER/index.html>
427. Историк: [Электронный ресурс]: режим доступа: <http://historic.ru/>
428. Научная электронная библиотека “Киберленинка”: [Электронный ресурс]: режим доступа: // <https://cyberleninka.ru/>
429. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]: режим доступа: // <http://www.nbuv.gov.ua/>
430. Хронос: Всемирная история в Интернете: [Электронный ресурс]: режим доступа: // <http://www.hrono.ru/>